

Саме задля уникнення зазначеної ситуації необхідним є постійна інформаційно-роз'яснювальна робота.

3. Формування усвідомлення необхідності дотримання здорового способу життя, нетерпимості до порушень загальноствановлених норм поведінки, посилення відповідального ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих. Як загальний приклад можна привести програму «Стоп наркотик», де залучається небайдужа молодь до питань антисоціального способу життя, програма проявляється не лише у зафарбовуванні написів, що дають адреси сайтів через які здійснюється розповсюдження наркотичних засобів, а й передбачає постійну просвітницьку діяльність щодо негативних наслідків вживання заборонених препаратів, що в свою чергу покликане знизити загальний рівень злочинності в країні.

4. Стимулювання молоді до участі у безпекових програмах, волонтерських рухах, колегіальних молодіжних радах при органах місцевого самоврядування, тощо.

5. Запровадити фінансову підтримку молодіжних організацій, рухів, діяльність яких прямо або опосередковано направлена на підтримання публічної безпеки та порядку, визнання та пропаганди цінностей Національної безпеки України.

6. Започаткувати обов'язкову участь представників молодіжного осередку у складі органів місцевого самоврядування.

УДК 343.7(043.2)

Поліщук Д.О., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лихова С.Я., д.ю.н., професор

ПОСИЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА МАРОДЕРСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Наразі питання мародерства є нагальним, тому що багато хто з вимушено переміщених осіб зіштовхнулися з проблемою збереження свого майна під час війни. На жаль, часто трапляються випадки розкрадання майна та осель жителів міст, які були вимушені покинути свої домівки через окупацію.

Кримінальне законодавство України трактує мародерство як військове правопорушення, що полягає у викраденні на полі бою речей, що знаходяться при вбитих чи поранених [1]. До початку війни

відповідальність за вчинення такого злочину передбачалася у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 10 років.

Із 7 березня 2022 р. набрав чинності Закон України від 03.03.2022 № 2117-ІХ «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство». У п. д ч. 1 цього Закону підвищений мінімальний термін позбавлення волі за мародерство до 5 років. Максимальний термін 10 років [2]. Також, цим Законом були внесені зміни до диспозицій ст. 185 (крадіжка), 186 (грабіж), 187 (розбій), 189 (вимагання), 191 (заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем). Новою кваліфікуючою ознакою складів цих злочинів є «вчинення в умовах воєнного або надзвичайного стану».

Вчені привертають увагу до різної термінології, яка вживається законодавцем у зв'язку із формулюванням, практично, однакових за змістом ознак: якщо у п. 11 ч. 1 ст. 67 («Обставини, які обтяжують покарання») КК України йдеться про «використання умов воєнного або надзвичайного стану», то в нових кваліфікуючих ознаках статей 185, 186, 187, 189, 191, як, до речі, і в статтях 111 («Державна зрада») та 113 («Диверсія») вказується на вчинення відповідних діянь «в умовах воєнного стану». Розмірковуючи над питанням чи є ідентичними ці поняття, правознавці констатують, що: 1) передбачена п. 11 ч. 1 ст. 67 КК України обтяжуюча покарання обставина матиме місце не при вчиненні будь-якого злочину, вчиненого в період воєнного стану, а лише тоді, коли він був пов'язаний саме з використанням відповідних умов; 2) водночас, відносно інкримінування такої кваліфікуючої ознаки як вчинення «в умовах воєнного стану», юристи, попри вживання у них однакового формулювання, допускають диференційований підхід залежно від того, яке кримінальне правопорушення мало місце. При цьому вони переконані, що якщо викрадення відбулося хоча й під час воєнного стану, але поза межами районів, у яких не відбувалися бойові дії та без будь-якого використання умов воєнного стану, то навряд чи доцільно застосовувати відповідну кваліфікуючу ознаку чи ознаку, що обтяжує покарання [3]. Зокрема, з такою точкою зору погодитися складно, тому, що в Законі України «Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 2102-ІХ чітко визначено, що воєнний стан запроваджений по всій території України [4]. Наприклад, нещодавно Київ виключили з переліку територій, на яких ведуться бойові дії, але це не відмінняє режиму воєнного стану. Як наслідок, очевидно, при вчиненні кримінального правопорушення в межах міста Києва, це правопорушення (злочин) треба кваліфікувати відповідно до тієї частини статті, яка містить у диспозиції цю обтяжуючу обставину.

Аналіз вище викладеного, зокрема, питання ідентичності вживаних формулювань у доповнених Законом України від 03.03.2022 № 2117-ІХ

нормах, є підстава для висновків, що інкримінування як кваліфікуючої ознаки «в умовах воєнного стану» щодо кримінальних правопорушень проти власності, має місце при вчиненні цього злочину по всій території України на підставі Закону України від 24 лютого 2022 р. № 2102-ІХ. Тобто, кваліфікуючи кримінальне правопорушення відповідно до КК України потрібно застосовувати відповідну ознаку складу злочину (наприклад, ч. 4 ст. 185 КК України) або ознаку, що обтяжує покарання, якщо така ознака не передбачена як кваліфікуюча у складі відповідного злочину. Моделюючи ситуацію, якщо викрадення відбулося під час воєнного стану, але поза межами районів вогневого ураження або тимчасової окупації, чи поза межами зазначених областей, то в будь-якому випадку кожен окремий випадок слід кваліфікувати відповідно до загальних принципів кваліфікації кримінальних правопорушень. А при призначенні покарання, слід використовувати норму, яка міститься в ст. 65 «Загальні засади призначення покарання» КК України.

Література

1. Кримінальний кодекс України: станом на 27 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство: Закон України від 03 бер. 2022 р. № 2117-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2117-20#Text>
3. Мовчан Р.О. Аналіз законодавчого рішення про посилення кримінальної відповідальності за мародерство. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 281-285. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/260155>
4. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лют. 2022 р. № 2102-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>

УДК 341.3(043.2)

Полуніна Л.В., к.ю.н.,
Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ СТРАТЕГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ УКРАЇНИ

Навколо міста Києва розташовані два стратегічні об'єкти, які несуть потенційну небезпеку не лише для столиці і столичної області, але можуть бути небезпечними для всієї України, а у разі їх захоплення ворожими військами, вчинення терористичних актів на їх території можуть нести небезпеку для сусідніх країн і частини європейських країн. Тому, для забезпечення їх безпечною і безперервного функціонування, керівництву України та правоохоронним органам необхідно приділяти особливу увагу,